

MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

SZAKDOLGOZAT

Bakura Attila

2023

Egységes kérelem hatása Heves Vármegyei földvásárlásra

Konzulens

Készítette

Dr. Koncz Gábor

Bakura Attila

Egyetemi docens

vidékfejlesztési agrármérnök szak

levelező tagozat

Összefoglalás

1996. november 15-én kerültem a Heves Megyei Agrárkamarához a gazdajegyzők adminisztrátoraként. 1999. február 01-én a gazdajegyzők átkerültek a Földművelésügyi Igazgatóságra, a gazdajegyzőkből falugazdászok lettek. Munkám során betekintést nyertem az Egységes kérelem beadásába, adminisztrációjába 2014. évtől kezdődően. 2018. június 1-től a Heves Vármegyei Agrárkamara földügyi osztályára kerültem a falugazdászoktól földügyi adminisztrátornak. Napi munkám a földügyek előkészítése a Agrárgazdasági vármegyei elnöksége számára, bírálatra. Nagyon érdekes és változatos a megyében a földárak alakulása. Mivel előtte 2014.március 1-től a falugazdász adminisztrátorként betekintést nyertem az Egységes kérelmek beadásába, arra gondoltam, hogy megvizsgálom 2004-től - az EU csatlakozásunkat követően -, hogyan változott a gazdák földvásárlási szokásai, az egységes kérelmek kifizetésével kapcsolatosan.

A megyében egyik gyakori probléma az osztatlan közös tulajdon, kis parcelláknak sok tulajdonosa van. A másik probléma a gazdák többsége 60 éven felüli, de nem tudja átadni gazdaságát, mert gyermekei nem mezőgazdasággal szeretnének foglalkozni.

Heves vármegye területén található Magyarország legmagasabb pontja a Kékes, emellett bátran kijelenthető, hogy a megyében az általam vizsgálni kívánt minden művelési ág (szántó, szőlő, gyümölcsös, legelő, rét, erdő) megtalálható, nagyon magas aranykora értékkel. Míg a vármegye északi részén inkább az erdős területek, úgy délen a szántóé a főszerep. Tehát a vármegye alkalmas mezőgazdasági termelésre, arra, hogy az emberek a mezőgazdasági munkájuk által biztosítsák boldogulásukat az életben.

Célkitűzésem dolgozatommal megmutatni, hogy igenis befolyásolja a mezőgazdasági termelők földvásárlását az Egységes kérelem összege Heves vármegyében, ahol élek, dolgozom. Heves vármegyét az ország kisebb megyéi közé tartozik, területe 3 637 km², az ország területének 3,9%-a. A két történelmi borvidéket (az Egrit és a Mátraaljait) nemzetközileg is jelentős szőlőtermelés és borászat jellemzi. Egerszalókon ahol élek is megtalálható két országosan is elismert - Juhászvin Kft, St. Andrea - borászat.

Uniós csatlakozásunk előtt volt a mezőgazdasági termelők támogatása a 102/2001 (XII.) FVM rendelet alapján. 1-10 hektárig 12.000 Ft-ot, 10,01-300,0 hektár között pedig 8.000 Ft támogatást lehetett igényelni.

2004. május 1-én Magyarország csatlakozott az Európai Unióhoz. 2004-2008 papíralapú volt az Egységes kérelem beadása, 2009-től felváltotta az elektronikus beadás.

Szakdolgozatom témáját két részből vizsgáltam:

1. Évekre bontva az Egységes kérelem összege, összehasonlítva a földvásárlás db számával

23. táblázat Földvásárlás és csere Heves vármegyében 2004-2021. évben

Földvásárlás és csere Heves vármegyében 2004-2021. évben				
Év	DB	HEKTÁR	Egységes kérelem összege (Ft)	ebből zöldítés (Ft)
2004	1 550	880	17 992	0
2005	1 392	500	21 518	0
2006	2 410	4 128	27 925	0
2007	2 184	5 894	26 452	0
2008	2 217	2 821	32 255	0
2009	2 141	2 892	42 941	0
2010	2 099	3 176	47 485	0
2011	2 224	3 152	58 073	0
2012	2 230	3 416	60 963	0
2013	2 471	2 812	70 442	0
2014	2 417	3 294	70 703	0
2015	2 834	3 157	72 357	25 609
2016	2 305	3 288	71 648	25 422
2017	2 147	3 510	71 417	25 334
2018	2 296	3 660	74 441	26 406
2019	2 281	3 101	76 758	27 224
2020	2 147	3 325	82 930	29 416
2021	2 917	4 746	79 976	28 267

Forrás: Saját szerkesztés, Heves Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály, NAK

Heves Vármegyei Igazgatósága

Megállapítható, hogy az Egységes kérelem összege hatással van a Heves vármegyei földvásárlásra. A támogatás összege 2020. évben volt a legmagasabb, amit 2021. június 30-ig került kifizetésre, 2021. évben rekord nagyságú volt a vármegye földvásárlása.

A megyében a földvásárlás 2006, 2013, 2015, és 2021 évben volt kimagasló. A 2021. évi földvásárlás (db szám és hektár), és a 2020 évi Egységes kérelem (Ft/hektár) hektárra vetített ára a legmagasabb volt.

Jó látható, hogy mind az Egységes kérelem, illetve földvásárlás tekintetében emelkedés tapasztalható. Azonban a földvásárlást a következő tényezőket nagyban befolyásolják:

- földárak alakulása
- földvásárlás-földbérlet kapcsolata

- kedvezőtlen időjárás (aszály, fagy, jég, belvíz)
- birtokméret

2. Heves vármegye 7 járásában véletlenszerűen 20 kérdőív megküldése gazdálkodók számára

- A kiküldött kérdőívet 20 nő, és 55 férfi gazdálkodó küldte vissza.
- Életkorukról elmondható, hogy legnagyobb számban visszaküldők 61 éven felüli termelők voltak.
- A válaszadók 89%-a, 67 fő rendelkezik szakirányú végzettséggel
- A termelők 2/3-a 50 fő főállásban végzi a mezőgazdasági tevékenységet
- Elmondható, hogy a gazdálkodók hosszabb ideje végzik tevékenységüket (21 évtől régebben)
- Döntő többségük szántó művelési ágon tevékenykedik
- A válaszokból kiderül, hogy gazdaság mérete leginkább 51-300 hektár, amin a biztonságos termelés végezhető. A kisebb birtokmérettel rendelkező gazdálkodók nagyon részben mellékállásban termelnek.
- Meglévő mezőgazdasági területüket 51-100%-al szeretnék növelni.
- Az Egységes kérelem mellett kiegészítő tevékenységként leginkább az AKG és a Termeléshez kötött támogatást választják
- Az Egységes kérelem összegét a legtöbb termelő földvásárlásra fordítja (76%)
- Az Egységes kérelem összege nagyban befolyásolja a földvásárlást (53%)
- A támogatásból összegéből 11-40% között költenek földvásárlásra

Kijelenthető, hogy a kérdőíves felmérés alapján az Egységes kérelem befolyásolja a földvásárlást. A gazdálkodók nagyrésze a támogatás összegét visszaforgatja a gazdálkodásba.

- Szeretném megemlíteni, hogy sajnos azonban vannak olyan földtulajdonosok is – kis mértékben – aki felveszik a támogatást, a földjüket bérbeadják a bérleti díj pedig az Egységes támogatás összege. Szerencsére ezen tulajdonosok nem sokan vannak.
- Fontos tényező lesz az átlagár meghatározása, ezzel lehetővé válik a magas vételár kiszűrése.
- 2014.-től vezetett adatbázis teljes képet ad a hazai földárakról, földárak földforgalmi megítélését lehet a jövőben erre építeni.
- Elővásárlási joggyakorlás ideje 60 napról 30 napra változik

- A csereszerződés néhány esetében nem egyenlő értékben az elcserélt föld. A csere elővásárlót tart vissza. Javaslatom, hogy a közeljövőben csak egyenlő forgalmi értékű föld cseréljen gazdát.
- Adásvételi szerződések átláthatósága, eladó, vevő számára könnyebben értelmezhető lenne a szerződés.
- Földvásárlás Nemzeti Agrárkamara általi bírálata lehetővé teszi, hogy olyan gazdák kezébe kerüljön a föld, aki helyi, gazdálkodik, műveli és megóvjva a földet.
- Növekvő földvásárlási igény a termő terület és a vásárolt terület vonatkozásában Heves megyében

Összeségében megállapítást nyert hipotézisem, a gazdák döntő többsége az Egységes kérelem összegét felhasználja termeléséhez, leginkább földet vesz belőle. Munkám során jó érzés elégedett, boldog termelővel találkozni, aki, amikor mesél a gazdálkodásáról boldogság ül az arcára, ettől én is egy picit boldogabbnak érzem maga. Örülök, hogy több mint 25. éve a gazdákat segíthetem boldogulásukban.